

**PROFESSOR A.XƏLƏFOVA HƏSR OLUNMUŞ BİBLİOQRAFİK
İNFORMASIYA MƏNBƏLƏRİNİN AXTARIŞ İMKANLARI****Xuraman AĞAYEVA***Bakı Dövlət Universiteti Biblioqrafiyaşünaslıq kafedrasının müəllimi,
pedaqogika üzrə, fəlsəfə doktoru*

Hər xalqın milli mədəniyyət tarixində nadir şəxsiyyətlərə təsadüf olunur ki, onların yaratdığı dəyərli elmi əsərlərlə xalq dünya mədəniyyəti arenasında tanınır, sevilir və hörmət sahibi olur. Azərbaycan xalqının yetişdirdiyi belə nadir simalardan biri Əməkdar elm xadimi, BMT yanında Beynəlxalq İnformasiyalaşdırma Akademiyasının akademiki, BDU-nun Kitabxanaşünaslıq kafedrasının müdiri, tarix elmləri doktoru, professor Abuzər Alı oğlu Xələfovdur. Professor A.Xələfovun keçdiyi zəngin yaradıcılıq yolu - ömrünün 60 ildən çoxunu Bakı Dövlət Universiteti ilə bağlamış görkəmli ziyalı, alim, müəllim, vətəninə, xalqını sevən, torpağına, xalqına, millətinə bağlı nurlu bir insanın şərəfli ömür yoludur.

Pespublikamızın kitabxanaçılıq cəmiyyətində, kitabxanaçılıq təhsilində, istər nəzəri, istərsə də təcürbi fəaliyyət sahələrində baş verən uğurlar bu görkəmli ziyalının adı ilə, onun zəngin yaradıcılıq yolu ilə, irs qoyduğu dərin elmi dəyəri olan əsərlərlə bağlıdır.

Professor A.Xələfovun fundamental elmi irsi 350-yə qədər monoqrafiya, kitab, kitabça dərslik, dərs vəsaiti, elmi məqalələr və məruzələrdə öz əksini tapmışdır. Alimin dəyərli elmi əsərləri Azərbaycanda kitabxana işinin tarixi və milli kitabxanaşünaslığın nəzəri və fəlsəfi problemləri, gələcək inkişaf perspektivləri ilə bağlıdır. Bu dəyərli elmi əsərlər Azərbaycanda milli kitabxanaşünaslığın inkişaf istiqamətlərini müəyyən etmiş, gələcək nəsillər üçün bir hüquqi və məlumat bazası yaratmış bir alimin zəkasının məhsuludur.

Alimin təkcə müstəqillik illərində yazmış olduğu milli kitabxanaşünaslıq fikrini xeyli zənginləşdirən fundamental əsərlər – “Kitabxanaşünaslığa giriş” (2001, 2003), “Azərbaycanda kitabxana işinin tarixi” (2004) adlı dərslikləri, həmçinin “Heydər Əliyev: biblioqrafik məlumat kitabı”(2003), “Heydər Əliyev və Azərbaycanda kitabxana işi” (2006), “XXI əsrin əvvəllərində Azərbaycanda kitabxana işinin əsas inkişaf istiqamətləri (mülahizələr, təkliflər, proqnozlar)” (2006), “Kitabxana işinin kompüterləşməsinin əsasları” (2006), “Azərbaycanda kitabxana işinin tarixi. III h.” (2010) və s. elmi-tədqiqat əsərləri alimin kitabxanaşünaslıq elminə vermiş olduğu dəyərli incilərdir. Bu dəyərli elmi əsərlər bu gün də gənclik enerjisi ilə çalışan alimin səmərəli elmi fəaliyyəti haqqında aydın təsəvvür yaradır.

Professor A.Xələfovun elmi əsərləri haqqında bütövlükdə cəmiyyətə biblioqrafik informasiya vermək Azərbaycan biblioqrafiaşünaslığı qarşısında duran vəzifələrdəndir və bu məqsədlə 3 biblioqrafik göstərici hazırlanmışdır.

1987-ci ildə M.F.Axundov adına Milli Kitabxana tərəfindən nəşrə hazırlanmış “A.Xələfov: Biblioqrafiya” adlı ilk biblioqrafik göstəricinin tərtibçiləri dos. P.Kazımov, dos. E.Bədəlov, redaktoru isə L.Qafurovadır. Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyi, Bakı Dövlət Universiteti və M.F.Axundov adına Milli Kitabxananın birgə layihəsi olan bu göstərici “Azərbaycanın elm və mədəniyyət xadimləri” seriyası ilə nəşrə hazırlanmışdır.

Bu biblioqrafik göstərici professorun 1957-1986-cı illərdəki elmi yaradıcılığını əhatə edir. Biblioqrafik göstərici aşağıdakı bölmələrdən ibarətdir: “Həyatı, elmi-pedaqoji və ictimai-fəaliyyətinin əsas tarixləri”, “Elmi-pedaqoji və ictimai fəaliyyəti haqqında qısa очерк”, “Əsərləri”, “Dissertasiya işlərinə elmi rəhbərlik”, “Elmi-pedaqoji fəaliyyəti və əsərləri haqqında ədəbiyyat” və “Əsərlərinin əlifba göstəricisi”.

Göstəriciyə müəllifin müvafiq dövr ərzində nəşr edilmiş monoqrafiyaları, elmi məqalələri, tədris-metodik xarakterli materialları və s. yazıları daxil edilmişdir. Burada A.Xələfovun tərcümə və redaktə etdiyi əsərlər, onun rəhbərlik etdiyi və rəsmi opponenti olduğu doktorluq və namizədlik dissertasiyaları haqqında da biblioqrafik informasiya öz əksini tapmışdır. Müəllifin Azərbaycan dilində nəşr olunmuş əsərlərinin sərlövhələrinin rus dilinə də tərcümə edilməsi vəsaitin oxucu kontingentini artırır, ondan rusdilli oxucuların da istifadə etməsinə imkan verir.

“Həyatı, elmi -pedaqoji və ictimai-fəaliyyətinin əsas tarixləri” adlanan Azərbaycan və rus dillərində verilmiş birinci bölmə professorun həyatının güzgüsüdür. Bölmə vasitəsilə informasiya istifadəçiləri alimin zəngin həyat yolu haqqında informasiya əldə edə bilirlər.

Vəsaitə Azərbaycan və rus dillərində alimin “Elmi-pedaqoji və ictimai fəaliyyəti haqqında qısa очерк” verilmişdir. Bölməni vəsaitin tərtibçiləri qələmə almışlar. Bu bölmə informasiya potensialına görə ən zəngin bölmədir. Bölmə vasitəsilə istifadəçilər alimin həm həyatı, həm də zəngin ictimai, pedaqoji, elmi fəaliyyəti haqqında ətraflı informasiya əldə edə bilirlər.

Göstəricinin “Əsərləri” adlanan bölməsində alimin 1957-1986-cı illərdə qələmə aldığı 83 mənbə xronoloji ardıcılıqla və il daxilində isə əlifba prinsipi gözlənilməklə öz əksini tapmışdır. Bölmə daxilində kitabların elmi məqalələrdən ayrılmasında biblioqrafik axtarışı çətinləşdirir. Bu da biblioqrafik göstəricinin nöqsan cəhəti kimi qeyd oluna bilər.

“Dissertasiya işlərinə elmi rəhbərlik” bölməsi vasitəsilə professorun 1986-cı ilə qədər 5 dissertasiya işinə rəhbərlik etdiyini, 2 doktorluq və 11 namizədlik dissertasiyasının opponenti olduğunu müəyyənləşdirmək olar. Onu da qeyd etmək lazımdır ki, bölmədə biblioqrafik təsvirlərin tamlığı təqdirəla-

yıqdir. Təsvidə dissertasiyanın müdafiə edildiyi tarixlərin və təsdiq olunma tarixlərinin verilməsi əsil biblioqrafik tədqiqatdan xəbər verir.

”Elmi-pedaqoji fəaliyyəti və əsərləri haqqında ədəbiyyat” bölməsi vasi-təsilə 30 il ərzində elmi-tədqiqat fəaliyyəti haqqında yazılmış 23 mənbənin biblioqrafik təsviri xronoloji il daxilində verilmişdir. Bu cür qruplaşdırma professorun əsərlərinin tədqiqi tarixini izləməyə imkan verir.

137 mənbənin biblioqrafik təsvirini özündə birləşdirən bu biblioqrafik göstəriciyə yalnız bir köməkçi aparat tərtib olunmuşdur. “Əsərlərinin əlifba göstəricisi” adlanan köməkçi aparat alimin əsərləri haqqında operativ biblioqrafik informasiya almağa imkan verir, biblioqrafik göstəricidən istifadəni asanlaşdırır. Məsələn, əgər istifadəçini alimin 1870-1920-ci illəri əhatə edən “Azərbaycanda kitabxana işinin tarixindən” monoqrafiyası maraqlandırırsa, 8-ci təsvirə baxmaqla əsər haqqında mükəmməl biblioqrafik informasiya əldə edə bilər.

Biblioqrafik vəsaitə yalnız bir köməkçi aparatın verilməsi təəssüf doğurur. “Haqqında yazan müəlliflərin”, “Əsərlərinin nəşr olunduğu mənbələri və nəşriyyatları” və s. yardımçı göstəricilər vermək olardı. Biblioqrafik vəsaitə nə qədər çox köməkçi aparat verilsə, onun axtarış imkanlarını artırır, ondan istifadəni asanlaşdırır, vaxt itkisinin qarşısını alır.

Professor A.Xələfova həsr olunmuş ikinci şəxsi biblioqrafik göstərici “Abuzər Xələfov: Biblioqrafik məlumat kitabı” adlanan 2001-ci ildə Bakı Dövlət Universiteti Nəşriyyatında çap olunmuş 226 səhifəlik vəsaitdir. Vəsaitin tərtibçiləri S.Sadiqova və Ş.Tahirqızı, redaktoru K.Aslan, rəyçisi N.İsmayılovdur. Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi, M.F.Axundov adına Azərbaycan Milli Kitabxanası və Bakı Dövlət Universitetinin birgə lahiyəsi olmuş və “Azərbaycanın elm və mədəniyyət xadimləri” seriyasında alimin 70 illik yubileyi ərəfəsində çap olunmuş bu biblioqrafik tədqiqat əsəri çox geniş araşdırmaların və biblioqrafik tədqiqatın nəticəsidir. Biblioqrafik məlumat kitabı professorun elmi-tədqiqat, ictimai fəaliyyəti ilə əlaqədar mənbələrin çoxluğuna, informasiya potensialının zənginliyinə fundamentalılığına və mükəmməlliyinə görə birincidən fərqlənir.

Biblioqrafik tədqiqat əsəri bu bölmələrdən ibarətdir: 1) A.Xələfov haqqında görkəmli alimlərin və universitet əməkdaşlarının fikirləri; 2) Professor A.Xələfovun həyat və fəaliyyətinin əsas tarixləri; 3) Abuzər Alı oğlu Xələfov (elmi, pedaqoji və ictimai fəaliyyəti haqqında qısa oşerk); 4) Əsərləri; 5) Elmi-pedaqoji və əsərləri haqqında ədəbiyyat; 6) Yardımçı göstəricilər.

Birinci bölmə olan “A.Xələfov haqqında görkəmli alimlərin və universitet əməkdaşlarının fikirləri” bölməsində tanınmış şəxsiyyətlərdən A.Məhərrəmovun, B.Budaqovun, V.Babazadənin, F.Qasımzadənin, H.Orucovun, M.Məhərrəmovun, N.Cəfərovun, Y.Ceyidovun, M.Müseiybovun A.Axundovun, X.İsmayılovun, Z.Əliyevin, B.Allahverdiyevin və başqalarının bir-birindən

dəyərli fikirləri professor A.Xələfovun geniş elmi ictimaiyyət arasında nüfuzundan xəbər verir.

“Professor A.Xələfovun həyat və fəaliyyətinin əsas tarixləri” adlı ikinci bölmə professorun həyatı haqqında gələcək nəsillər və tədqiqatçılar üçün geniş və mükəmməl informasiya verir. Cəsarətlə demək olar ki, bu xüsusiyyət - yəni tanınmış şəxsin həm həyatı, həm də ictimai, elmi-tədqiqat və pedaqoji fəaliyyəti haqqında bütün informasiyanın bir yerdə cəmləşməsi, nəsildən-nəslə ötürülməsi şəxsi bibliografik vəsaitlərin üstün cəhətlərindən biridir.

“Abuzər Alı oğlu Xələfov (elmi, pedaqoji və ictimai fəaliyyəti haqqında qısa öşerk)” adlanan üçüncü bölməni tanınmış kitabxanaşünas-bibliograf alim dosent R.Kazımov qələmə almışdır. Cəsarətlə demək olar ki, birinci göstəricidə (1987) olduğu kimi informasiya potensialının zənginliyinə görə və həcm etibarilə bu bölmə xüsusilə fərqlənir. Bölmə vasitəsilə istifadəçilər görkəmli ziyalının həyatı və yaradıcılığı haqqında hərtərəfli informasiya əldə edə bilərlər. Hər iki bölmənin həm də rus dilində verilməsi bibliografik vəsaitin oxucu kontingentini artırır, ondan rusdilli oxucuların da istifadə etməsinə imkan verir. Yeri gəlmişkən birinci vəsaitdə (1987) professorun əsərlərinin sərlövhələrinin də rus dilinə tərcümə olunması bu məqsədə xidmət edir. İkinci vəsaitdə (2001) biz buna rast gəlmədik.

“Əsərləri” adlanan dördüncü bölmə professorun elmi yaradıcılığının mənzərəsini yaradır və 194 mənbənin bibliografik təsvirini özündə cəmləşdirir. Birincidən (1987) fərqli olaraq professorun qələmindən çıxan kitab formalı çap məhsulunun xronoloji illər daxilində ayrıca altbölmədə verilməsi alimin zəngin elmi yaradıcılığını izləməyə imkan verir. Bibliografik vəsaitə əsaslanaraq professorun 2001-ci ilə qədər 21 adda monoqrafiya, dərslik, dərs vəsaiti müəllifi olduğunu söyləmək olar.

“Əsərləri” adlanan bölmənin digər altbölməsi “Elmi məqalələri, tezisləri və müsahibələri” adlanır. Mənbələrin xronoloji ardıcılıqla verilməsi alimin sahə üzrə yaradıcılığını izləməyə imkan verir. Altbölmənin bibliografik tədqiqi alimin 2000-ci ilə qədər 150-yə qədər elmi-məqalə yazdığını və onlardan 20-sinin rus dilində olduğunu söyləməyə imkan verir.

Bibliografik vəsaitin monitorinqi onu deməyə əsas verir ki, alimin elmi-məqalə yaradıcılığının ən məhsuldar dövrü məhz müstəqillik illəridir. Əgər əvvəlki illərdə hər ildə bir-iki elmi-məqalə dərc olunmuşsa, 1998-ci ildə 4, 1999-cu ildə 7, 2000-ci ildə Azərbaycan dilində 5, rus dilində 1 elmi məqalə dərc olunmuşdur.

“Rəy verdiyi, tərcümə və redaktə etdiyi əsərlər” altbölməsi vasitəsilə professorun rəy verdiyi və redaktoru olduğu 29 əsər haqqında bibliografik informasiya əldə etmək olar.

Məlumdur ki, Azərbaycanda kitabxanaşünaslıq elminin banisi və yaradıcısı professor A.Xələfov elmi məktəb yaratmış və onun ziyasından onlarla

alim bəhrələnmişdir. Gənc tədqiqatçıların yetişdirilməsi də professorun diqqət mərkəzində olmuşdur. Biblioqrafik vəsaitin “Dissertasiya işlərinə elmi rəhbərlik” bölməsinin tədqiqinə əsasən demək olar ki, görkəmli alim 2001-ci ilə qədər 11 nəfər alim yetişdirmiş və onlar bu gün də səmərəli fəaliyyət göstərirlər.

“Dissertasiya işlərinə opponetlik” altbölməsi vasitəsilə görkəmli alimin Azərbaycanda və xarici ölkələrdə 4 doktorluq və 17 namizədlik işinin opponenti olduğu haqqında biblioqrafik informasiya əldə etmək olar.

Biblioqrafik göstəricinin “Elmi-pedaqoji fəaliyyəti və əsərləri haqqında ədəbiyyat” bölməsi vasitəsilə professorun elmi-pedaqoji fəaliyyəti və əsərləri haqqında tanınmış ziyalıların qələmə aldığı 75 mənbənin biblioqrafik təsviri xronoloji ardıcılıqla verilir.

Biblioqrafik tədqiqat əsərinin yardımçı göstəricilər bölməsi istifadəçilərin biblioqrafik informasiya təminatında mühüm rol oynayır. Birinci (1987) göstəricidən fərqli olaraq ikinci göstəriciyə üç köməkçi aparat tərtib edilmişdir: 1) A.A.Xələfovun əsərlərinin sərlovhələrinin əlifba göstəricisi (Azərbaycan və rus dillərində). 2) A.A.Xələfovun əsərlərinin dərc olunduğu dövrü mətbuat və digər mənbələrin əlifba göstəricisi. 3) A.A.Xələfov haqqında yazmış müəlliflərin adlar göstəricisi.

“A.A.Xələfovun əsərlərinin sərlovhələrinin əlifba göstəricisi” adlı köməkçi aparat professorun müxtəlif mövzularda yazdığı əsərlərin əlifba üzrə axtarışına yardım edir, sərlovhənin qarşısında qoyulmuş biblioqrafik təsvir nömrəsi əsas mətndən əsərin operativ tapılmasına kömək edir, əsər haqqında biblioqrafik informasiyanın tələbatçıya çatdırılmasını asanlaşdırır. Məsələn:

Azərbaycanda kitabxana işinin tarixindən (1870-1920) - 3

Azərbaycanda kitabxanaşılıq təhsilinin inkişafı - 12

Bilik və mərifət xəzinəsi - 46

Cəmiyyətin informasiya təminatında kitabxanaların tarixi rolu - 104 və s.

“A.A.Xələfovun əsərlərinin dərc olunduğu dövrü mətbuat və digər mənbələrin əlifba göstəricisi” adlı köməkçi aparat vasitəsilə professorun əsərlərinin dərc olunduğu arealı və alimin ən çox əlaqə saxladığı dövrü mətbuat nümunələrini müəyyənləşdirmək olar və dövrü mətbuatın qarşısında yazılmış biblioqrafik təsvir nömrələrinə görə həmin mənbələrdə alimin dərc etdirdiyi əsərlər haqqında biblioqrafik informasiya almaq olar. Məsələn, Azərbaycan Dövlət Universitetinin elmi əsərləri: Kitabxanaşünaslıq və biblioqrafiya ser. - 40, 41, 42, 43, 44, 49, 51, 52, 57, 58 a, 60 - cəmi 11

Azərbaycan Sovet Ensiklopediyası - 53, 54, 55, 56, 59, 61, 62, 66, 67, 68, 69, 70, 76, 77 cəmi - 14

Mədəni-maarif işi - 34, 36, 37, 71, 74, 85 cəmi-6 və s.

Üçüncü köməkçi aparat olan “A.A.Xələfov haqqında yazmış müəlliflərin adlar göstəricisi” vasitəsilə alim haqqında yazmış müəllifləri və onların

əsərlərini müəyyənləşdirmək olar. Köməkçi aparat vasitəsilə professorun həyatı, ictimai, elmi-tədqiqat, pedaqoji fəaliyyəti haqqında 40-a qədər müəllifin əsər yazdığını və onlar arasında tədqiqatçı alim, dosent Knyaz Aslanın fərqləndiyini qeyd etmək olar. Dosent K.Aslanın 2001-ci ilə qədər hamımızın ustası, professor A.Xələfov haqqında 6 sanballı elmi məqalənin müəllifi olduğunu bu köməkçi aparat vasitəsilə müəyyənləşdirmək mümkündür.

Bibliografik göstərici çox mükəmməl məlumat-metodiki aparata malikdir. Bibliografik göstəricinin istər iki dildə (Azərbaycan və rus) verilmiş titul səhifəsi, iki dildə verilmiş “Tərtibçilərdən” adlı hissə, istərsə də “Kitabın içindəkilər” adlı hissə-bütünlükdə məlumat-metodiki aparatı mükəmməldir və vəsaitin daxilini açır və axtarılan informasiyanın tez tapılmasına yardım edir.

Professor Abuzər Xələfov haqqında çapdan çıxmış üçüncü bibliografik məlumat kitabının tərtibçi-müəllifi Bibliografiyaşünaslıq kafedrasının baş müəllimi, S.Sadıqova, redaktoru M.F.Axundov adına Milli Kitabxananın direktoru, tarix üzrə fəlsəfə doktoru K.Tahirov, rəyçiləri Azərbaycan Respublikasının Əməkdar mədəniyyət işçisi, professor Z.Əliyev və Kitabxanaşünaslıq kafedrasının dosenti E.Əhmədovdur. Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi, M.F.Axundov adına Azərbaycan Milli Kitabxanası və Bakı Dövlət Universitetinin birgə lahiyəsi olmuş və “Azərbaycanın elm və mədəniyyət xadimləri” seriyasında alimin 75 illik yubileyi və elmi-pedaqoji fəaliyyətinin 55 illiyinə həsr olunmuş 2006-cı ildə nəşr olunmuş bu bibliografik tədqiqat əsəri ikinci vəsaitin (2001) məntiqi davamıdır. Bu gün də gənclik həvəsilə yazıb-yaradan professor A.Xələfovun elmi yaradıcılığının zirvəsi 2001-2006-cı illər hesab olunduğuna görə bibliografik vəsaitin ikinci hissəsinin nəşr olunması qərara alınmışdır. Bibliografik məlumat kitabının quruluşu ikinci bibliografik göstəricidə olduğu kimi saxlanılır və 2006-cı ilə qədər olan yeni materiallar əlavə olunur.

Bibliografik tədqiqat əsəri bu bölmələrdən ibarətdir: 1) A.Xələfov haqqında görkəmli alimlərin və universitet əməkdaşlarının fikirləri; 2) Professor A.Xələfovun həyat və fəaliyyətinin əsas tarixləri; 3) Alimlik zirvəsi; 4) Əsərləri; 5) Elmi-pedaqoji fəaliyyəti və əsərləri haqqında ədəbiyyat; 6) Yardımçı göstəricilər.

“A.Xələfov haqqında görkəmli alimlərin və universitet əməkdaşlarının fikirləri” bölməsi vasitəsilə tanınmış şəxsiyyətlərdən M.Mərdanov, A.Məhərrəmov, V.Məmmədəliyev, B.Nəbiyev, N.Cəfərov, H.Əhmədov, S.Qəndilov, T.Bünyatov, V.Babazadə, Z.Yaqub və başqalarının səmimi ürək sözləri öz əksini tapır.

“Professor A.Xələfovun həyat və fəaliyyətinin əsas tarixləri” adlı bölmə vasitəsilə professorun 2001-2006-cı illərdə qazandığı uğurlar haqqında bibliografik informasiya əldə edə bilərik. Bölmədən öyrənirik ki, 2001-2006-cı illərdə professor A.Xələfov bir sıra uğurlara imza atmış, ən böyük uğuru isə

24 dekabr 2001-ci ildə H.Əliyevin imzası ilə “Əməkdar Elm xadimi” fəxri adına layiq görülməsi olmuşdur. Bölmə alimin zəngin həyat yolunu izləmək baxımından tədqiqatçılar və bütün kitabxana ictimaiyyəti üçün əhəmiyyətlidir.

Bibliografik məlumat kitabına dosent R.Kazımov “Alimlik zirvəsi” adlı oçerk yazmışdır. Oçerk bir növ alimin 2001-2006-cı illərdəki fəaliyyətini yekunlaşdırır.

“Əsərləri” bölməsinin “Kitabları” adlı altbölməsi vasitəsilə alimin 5 il ərzində nəşr etdirdiyi 12 sanballı elmi-tədqiqat əsəri haqqında bibliografik informasiya əldə etmək olar. Bu əsərlərdən biri rus dilində və ingilis dilində nəşr olunmuşdur. Hər iki göstəriciyə əsaslanaraq alimin bu illər ərzində 33 adda kitab formalı dəyərli elmi-əsərlərin müəllifi olduğunu söyləyə bilərik.

Bibliografik vəsaitin “Əsərləri” bölməsinin “Elmi məqalələri, tezisləri, müsahibələri və publisistik məqalələri” altbölməsinin tədqiqi vasitəsilə professorun beş il ərzində 57 adda sanballı elmi məqalənin müəllifi olduğunu söyləmək olar. Bu işə həyatının 80-ci baharını yaşayan elim adamı üçün çox gözəl nəticədir. Hər iki göstəricinin monitorinqi onu deməyə əsas verir ki, keçən bu illər ərzində professorun 207 elmi məqaləsi və tezisi dərc olunmuşdur ki, onun da əsas hissəsi müstəqillik dövrünün payına düşür.

“Əsərləri” bölməsinin “Rəy verdiyi və redaktə etdiyi əsərlər” altbölməsi vasitəsilə beş il müddətində alimin 12 əsərə rəy verdiyini və redaktoru olduğunu aydınlaşdırmaq olar. Hər iki göstəricinin (2001, 2006) bibliografik tədqiqi alimin cəmi 41 əsərə rəy verdiyi və pedaktoru olduğunu söyləməyə əsas verir.

Oeyd etdiyimiz kimi, professor A.Xələfovun fəaliyyətinin əsas istiqamətlərindən birini gənc alimlərin yetişdirilməsi təşkil edir. Vəsaitin “Rəhbərlik etdiyi doktorluq və namizədlik dissertasiyaları” altbölməsi vasitəsilə alimin beş il müddətində 1 elmlər doktoru və 2 elmlər namizədi yetişdirdiyini qeyd etmək olar.

Hər iki göstəricinin (2001, 2006) monitorinqini aparsaq elim adamının 1 elmlər doktoru və 13 elmlər namizədi yetişdirdiyini qeyd etmək olar.

Bibliografik informasiya mənbəyinin “Elmi-pedaqoji fəaliyyəti və əsərləri haqqında ədəbiyyat” bölməsinin bibliografik tədqiqi nəticəsində beş il ərzində elim adamı haqqında iki bibliografik göstərici bir monoqrafiya və 155 elmi məqalənin işıq üzü gördüyünü aydınlaşdırmaq olar. Hər iki göstəricinin monitorinqini aparsaq alim haqqında bu illər ərzində bir monoqrafiya, üç bibliografik göstərici və 230 elmi məqalənin dərc edildiyini qeyd etmək olar.

Bibliografik vəsaitə üç yardımçı göstərici tərtib edilmişdir: 1) A.A.Xələfovun əsərlərinin əlifba göstəricisi. 2) A.A.Xələfovun əsərlərinin dərc olunduğu mənbələrin əlifba göstəricisi. 3) A.A.Xələfov haqqında yazmış müəlliflərin adları göstəricisi.

“A.A.Xələfovun əsərlərinin əlifba göstəricisi” müəllifin əsərlərinin əlifba üzrə axtarışına yardım edirsə, “A.A.Xələfovun əsərlərinin dərc olunduğu mənbələrin əlifba göstəricisi” adlı köməkçi aparat vasitəsilə elim adamının əsərlərinin dərc olunduğu mənbələri müəyyənləşdirilir və beələklə, aydınlaşdırmaq olar ki, alimin 23 əsəri BDU nəşriyyatında çap olunmuş və “Bakı Universiteti” qəzetində 5 il müddətində 9 elmi-məqalə dərc edilmişdir.

“A.A.Xələfov haqqında yazmış müəlliflərin adlar göstəricisi” adlı köməkçi vəsaitin bibliografik tədqiqi maraqlı nəticələr ortaya qoyur. Aydınlaşdırmaq olar ki, professor A.Xələfov haqqında ən çox elmi əsər dərc etdirmiş alim dosent Knyaz Aslandır. Onun professor A.Xələfov haqqında 5 il müddətində 14 elmi əsəri nəşr edilmişdir. Hər iki göstəricinin monitorinqinə əsasən demək olar ki, dosent K.Aslan professor haqqında 20 elmi əsərin müəllifidir.

Professor haqqında hər üç bibliografik göstəricinin tərtibi prinsipi bibliografiyaləşdirmanın metodikasına uyğundur və çox böyük bibliografik tədqiqatın və çox böyük zəhmətin nəticəsidir.

Professor A.Xələfov haqqında dördüncü bibliografik vəsait alimin 80 illik yubileyinə həsr olunur. Yeri gəlmişkən bu ilin dekabr ayında professor Abuzər Alı oğlu Xələfovun 80 yaşı tamam olur. Bu xeyirxah insana, görkəmli alimə cansağlığı, uzun ömür arzu edirəm və qarşıdan gələn 80 illik yubileyini təbrik edirəm.